

ข่าวชาติไทย

ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๔๖๖๔

วันพุธที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๕

แผนการพัฒนาห้าปี
ระยะเวลา 10 ปี (2525-2534)

“สำนักงานพลังงานแห่งชาติ”

แหล่งถ่านลิกไนท์ที่พบในประเทศไทยมีอยู่ ๖ กระจุกกระจายทั่วไป โดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคใต้ ปริมาณถ่านลิกไนท์เท่าที่สำรวจพบแล้วมีอยู่ ๑๐ แหล่งรวมปริมาณสำรองที่ทำเหมืองได้ประมาณ ๔๕๗ ล้านตัน หรือคิดเทียบเป็นน้ำมันดิบ ๗๔๒ ล้านบาร์เรล โดยแยกเป็นแหล่งต่าง ๆ ตามตารางที่ ๑

ถ่านหินที่พบในประเทศไทยเป็นถ่าน

หินที่จัดว่ามีคุณภาพต่ำอยู่ในชั้นถ่านลิกไนท์ประเภท Sub-bituminous มีค่าความร้อนระหว่าง ๒,๐๐๐—๖,๐๐๐ กิโลแคลอรีต่อกิโลกรัม ประโยชน์ของถ่านลิกไนท์ใช้เป็นเชื้อเพลิงในการเผาไหม้แทนถ่านไม้และน้ำมัน เช่น ใช้เป็นเชื้อเพลิงแทนน้ำมันในการเผาไหม้ทำ steam boiler ใช้ทำถ่านอัด (Briquette) เพื่อนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงในการหุงต้ม และอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังใช้ทำแก๊สในการหุงต้ม

ในสมัยที่น้ำมันมีราคาถูกประเทศไทยไม่นิยมใช้ถ่านลิกไนท์มากนัก แต่ภายหลังเกิดวิกฤตการณ์น้ำมันได้มีการนำถ่านลิกไนท์มาใช้ทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิงมากขึ้นซึ่งตามแผนพัฒนาพลังงานของแผนพัฒนาฉบับที่ ๕ (๒๕๒๕—๒๕๒๙) ได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาถ่านลิกไนท์มาใช้ทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิง ๒ ทาง ดังนี้คือ

ก. การทดแทนน้ำมันเตาในการผลิตไฟฟ้า โดยทั่วไปจะเป็นโครงการไฟฟ้าขนาดใหญ่พอสมควร ปกติถ่านลิกไนท์ที่ใช้ผลิตไฟฟ้าไม่จำเป็นต้องใช้ถ่านลิกไนท์ที่มีคุณภาพดีนัก

ข. การทดแทนน้ำมันเตาในอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ อุตสาหกรรมกระดาษ โรงบ่มใบยาสูบ เป็นต้น

๑. แผนการพัฒนาถ่านลิกไนท์ทดแทนน้ำมันเตาในการผลิตไฟฟ้า ปัจจุบันการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างขยายกำลังผลิตไฟฟ้าที่โรงไฟฟ้าแม่เมาะและโรงไฟฟ้ากระบี่ โดยการพัฒนาใช้ถ่านลิกไนท์จากเหมืองแม่เมาะและเหมืองกระบี่เป็นเชื้อเพลิงตามเป้าหมายของแผนพัฒนาพลังงาน ในปี ๒๕๒๕ กำลังผลิตติดตั้งของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ ทั้ง ๓ โรงรวม ๒๒๕ เมกกะวัตต์ (๓ โรง ๆ ละ ๗๕ เมกกะวัตต์) และโรงไฟฟ้ากระบี่ ๓ โรงรวม ๖๐ เมกกะวัตต์ (๓ โรง ๆ ละ ๒๐ เมกกะวัตต์) ซึ่งโรงไฟฟ้าทั้ง ๒ แห่งจะใช้ถ่านลิกไนท์ประมาณปีละ ๑.๔ ล้านตัน ซึ่งเมื่อเทียบกับปริมาณสำรองที่จะทำเหมืองได้ของแหล่งแม่เมาะและกระบี่แล้วจะสามารถขุดลิกไนท์ขึ้นมาใช้ผลิตไฟฟ้าได้นาน ๒๕๔ ปี

เมื่อเป็นเช่นนี้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ จึงมีแผนการสร้างโรงไฟฟ้าพลังไอน้ำโดยการใช้ถ่านลิกไนท์ที่แหล่งแม่เมาะ เป็นเชื้อเพลิงในระยะ ๑๐ ปีข้างหน้ารวมเป็น ๑๐ โรง ซึ่งจะเสร็จในปี ๒๕๓๕ และขณะเดียวกันก็เพิ่มสมรรถภาพในการผลิตถ่านลิกไนท์ให้ได้เพิ่มขึ้นอีกปีละ ๒๐.๕๕% เพื่อย้อนโรงไฟฟ้าดังกล่าวทั้งหมด ดังนั้นในระยะ ๑๐ ปีข้างหน้า (๒๕๒๕—๒๕๓๕) การพัฒนาถ่านลิกไนท์เพื่อบริโภคแทนน้ำมันเตาในการผลิตไฟฟ้า จะสามารถพัฒนาถ่านลิกไนท์จากแหล่งแม่เมาะที่มีสำรองที่จะทำเหมืองได้ ๔๕๐ ล้านตัน จะสามารถพัฒนาขึ้นมาใช้ทดแทนน้ำมันเตาไปได้จำนวนประมาณ ๓๐ ปี (รายละเอียดตารางที่ ๒)

๒. แผนการพัฒนาถ่านลิกไนท์ทดแทนน้ำมันเตาในอุตสาหกรรม

ถ่านลิกไนท์ที่จะพัฒนาขึ้นมาใช้ทดแทนในอุตสาหกรรมต่างๆ อันได้แก่ โรงบ่มใบยาสูบ โรงปูนซีเมนต์ โรงปูนขาว อุตสาหกรรมกระดาษ และอุตสาหกรรมอื่นๆ ซึ่งสำนักงาน

พลังงานแห่งชาติมีแผน การ ที่จะ ดำเนิน การ
พัฒนาถ่านลิกไนท์ขึ้นมาใช้ทดแทนน้ำมันเตา
ในอุตสาหกรรม จากแหล่ง ถ่าน ลิกไนท์ ๒
แหล่งที่สำคัญคือ แหล่งลี้ จังหวัดลำพูน และ
แหล่งแจ้ซ้อน จังหวัดลำปาง โดยมีปริมาณ
ที่ค้นพบทั้งหมดประมาณ ๕๕ ล้านตัน สำนัก
งานพลังงานแห่งชาติมีโครงการที่จะขยายกำลัง
ผลิตถ่านลิกไนท์ของทั้ง ๒ เหมืองจากปีละ
๒๐๐,๐๐๐ ตันในปี ๒๕๒๕ เป็นปีละ ๑,๒๐๐,
๐๐๐ ตัน โดยจะเริ่มผลิตได้ในปี ๒๕๒๔ ผลิต
ภัณฑ์ ถ่านลิกไนท์ที่ผลิตได้แบ่งเป็น ๒ ประ
เภทคือ คัดขนาดและไม่คัดขนาดถ่านคัดขนาด
มีอยู่ ๓ ขนาด คือ ๐-๑/๒ นิ้ว, ๑/๒-๑ นิ้ว,
และ ๑-๒ นิ้ว ซึ่งอัตราการผลิตสำหรับถ่าน
ลิกไนท์ประเภทคัดขนาด๓ขนาดนี้มีอัตราส่วน
โดยน้ำหนักเป็นร้อยละ ๒๘.๗ และ ๖๕ แต่
เนื่องจากถ่านลิกไนท์ที่อยู่ในความต้องการของ
ตลาดประเภทคัดขนาดมีอยู่เพียง ๒ ชนิดคือ
๑/๒-๑ นิ้ว และ ๑-๒ นิ้ว ดังนั้นเมื่อดำ
เนินการผลิตเต็มกำลัง การผลิตจะได้ผลผลิตที่
เป็นที่ต้องการของอุตสาหกรรมต่างๆดังตารางที่ ๓

จากแผนการพัฒนาถ่าน ลิกไนท์
ขึ้นมาใช้เป็นเชื้อเพลิงทดแทน น้ำมัน
เตาในการผลิตไฟฟ้าและใน อุต สาห
กรรมต่างๆ ในระยะเวลา ๑๐ ปี(๒๕๒๕
-๒๕๓๕) ดังรายละเอียดในตาราง ๑ พอ
สรุปผลได้ดังนี้คือ.—

๑. จากการพัฒนาถ่านลิกไนท์ ขึ้นมาใช้
ทดแทนน้ำมันเตาในการผลิตไฟฟ้า จากแหล่ง
แม่เหมาะ จังหวัดลำปาง ในอีก ๑๐ ปี
(๒๕๒๕-๒๕๓๕) จะทำให้ประเทศ ไทยมี
โรงไฟฟ้าพลัง ใอน้ำ ที่ ใช้ ถ่าน ลิก ไนท์
เป็นเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้นอีกจาก ๓ โรงใน
ปี ๒๕๒๕ เป็น ๙ โรงในปี ๒๕๓๕ โดย

มีกำลังผลิตติดตั้ง ทั้ง หมด ในปี ๒๕๓๕
รวม ๑,๔๔๕ เมกกะวัตต์ สามารถผลิต
กระแสไฟฟ้าได้ ๙,๓๕๐ ล้านหน่วย
และการคำนวณกำลังผลิตในอีก ๑๐ ปีข้าง
หน้าทั้งประเทศจะสามารถผลิตไฟฟ้าได้ทั้งหมด
๓๖,๙๒๙ ล้านหน่วยในปี ๒๕๓๕ จะสามารถ
สนองตอบความต้องการกระ แสไฟฟ้าของ
ประชาชนได้อย่างพอเพียง และในขณะเดียว
กันก็สามารถประหยัดรายจ่ายจากการซื้อน้ำมัน
เตาโดย การ พัฒนา ถ่านลิก ไนท์ จากแหล่งใน
ประเทศ มาทด แทนในการ ผลิตกระแสไฟฟ้า
ได้ถึง ๑๓,๑๙๔ ล้านลิตร เป็นเงินประมาณ
๕๕,๔๐๐ ล้านบาท (หากน้ำมันไม่ขึ้นราคาอีก)

๒. การพัฒนาแหล่งถ่านลิกไนท์เพื่อ
ใช้ทดแทนน้ำมันเตา ในอุตสาหกรรมมี
จำนวน ๒ แหล่งคือ แหล่งลี้ จังหวัดลำพูน
และแหล่งแจ้ซ้อน จังหวัดลำปาง ซึ่งมีปริมาณ

ถ่านหินสำรอง รวมทั้งสิ้นประมาณ ๔๕ ล้าน
ตัน และจะขยายการผลิตถ่านลิกไนท์เพื่อใช้
ในอุตสาหกรรมจากปีละ ๒๐๐,๐๐๐ ตันในปี
๒๕๒๕ เป็นปีละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ ตันในปี ๒๕๒๘
ซึ่งทดแทนน้ำมันเตาได้ ประมาณปีละ ๔๔๗
ล้านลิตร

๓. จากการ พยายาม ความต้องการ
ใช้พลังงานทั้งประเทศในอีก ๑๐ ปีข้าง
หน้า คาดว่าความต้องการใช้พลังงานทั้ง
หมดของประเทศ ก่อนมีพลังงาน ทดแทน และ
มาตรการประหยัดพลังงานในปี ๒๕๓๕ คิด
เป็นปริมาณเทียบเท่าน้ำมันดิบ ๓๒,๔๔๖ ล้าน
ลิตร ซึ่งเมื่อมีการพัฒนาถ่านลิกไนท์ในประ
เทศขึ้นมาใช้ เป็น พลังงาน ทดแทน แล้ว ก็ จะ
สามารถใช้ทดแทน พลังงาน ในปริมาณ เทียบ
เท่ากับ ๓.๐๔๕ ล้านลิตรน้ำมันดิบ หรือคิด
เป็นประมาณร้อยละ ๙.๓๔ ของความต้องการ
ใช้พลังงานทั้งหมด

ตารางที่ ๑

สำรองที่ท่าเขื่อนโต สำรองทั้งหมด ค่าความร้อนประมาณ

	(ล้านตัน)	(ล้านตัน)	(กิโลแคลอรี/กิโลกรัม)
๑. แห่หม่นเมาะ จ.ลำปาง	๔๕๐	๓๐๐-๓,๓๐๐	๒,๕๐๐
๒. แห่กระบี่ จ.กระบี่	๗	๓๔	๒,๖๐๐
๓. แห่ถ้ำ จ.ลำพูน	N.A.	๒๐	๔,๕๐๐
๔. แห่แจ้คอน จ.ลำปาง	N.A.	๓๕	๔,๐๐๐
๕. แห่หม่นแห่ จ.ลำปาง	N.A.	๓๕	๔,๐๐๐
๖. แห่มหาธาตุ จ.เชียงใหม่	N.A.	๕	๔,๕๐๐
๗. แห่หม่นแวน จ.เชียงใหม่	N.A.	๓	๔,๕๐๐
๘. แห่หม่นสยปาก จ.ลำปาง	N.A.	๒	๔,๐๐๐
๙. แห่หม่นตีบ จ.ลำปาง ไม่ทราบเนื่องจากเป็นของเอกชน			๔,๐๐๐
๑๐. แห่หม่นหิน จ.ตาก	๐.๔๔๕	N.A.	๔,๐๐๐

ตารางที่ ๒

ชื่อโรงไฟฟ้า	จำนวนกำลังผลิตติดตั้ง (จำนวนโรง x เมกกะวัตต์)	กำลังผลิตติดตั้งทั้งหมด (เมกกะวัตต์)	คาดว่าจะสร้างเสร็จ
๑. โรงไฟฟ้ากระบี่	๓ x ๒๐	๖๐	เดินเครื่องอยู่ในปี ๒๕๒๔
๒. โรงไฟฟ้าแม่เมาะ	๓ x ๓๕	๑๐๕	" " "
๓. โรงไฟฟ้าแม่เมาะ# ๔	๑ x ๑๕๐	๑๕๐	คาดว่าจะแล้วเสร็จใช้ ม.ค. ๒๕๒๗
๔. โรงไฟฟ้าแม่เมาะ# ๕	๑ x ๑๕๐	๑๕๐	คาดว่าจะแล้วเสร็จใช้ ก.ค. ๒๕๒๗
๕. โรงไฟฟ้าแม่เมาะ# ๖	๑ x ๑๕๐	๑๕๐	คาดว่าจะแล้วเสร็จใช้ปี ๒๕๒๘
๖. โรงไฟฟ้าแม่เมาะ# ๗	๑ x ๑๕๐	๑๕๐	" " ๒๕๒๘
๗. โรงไฟฟ้าแม่เมาะ# ๘	๑ x ๓๐๐	๓๐๐	" " ๒๕๓๑
๘. โรงไฟฟ้าแม่เมาะ# ๙	๑ x ๓๐๐	๓๐๐	" " ๒๕๓๒
๙. โรงไฟฟ้าแม่เมาะ# ๑๐	๑ x ๓๐๐	๓๐๐	" " ๒๕๓๕

ตารางที่ ๓

ปี	กำลังสูงสุด (ตัน)		รวม	ผลิตที่เป็นที่ต้องการของอุตสาหกรรมต่าง ๆ
	แหล่งถ้ำ/ แหล่งแจ้คอน			(ตัน)
๒๕๒๕	๒๐๐,๐๐๐	-	๒๐๐,๐๐๐	๑๔๔,๐๐๐
๒๕๒๖	๓๐๐,๐๐๐	-	๓๐๐,๐๐๐	๒๓๙,๕๒๐
๒๕๒๗	๖๐๐,๐๐๐	-	๖๐๐,๐๐๐	๕๖๑,๕๘๐
๒๕๒๘	๖๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๘๐๐,๐๐๐	๖๓๑,๕๘๐
๒๕๒๙	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๙๓๖,๐๐๐
๒๕๓๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๙๓๖,๐๐๐
๒๕๓๑	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๙๓๖,๐๐๐
๒๕๓๒	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๙๓๖,๐๐๐
๒๕๓๓	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๙๓๖,๐๐๐
๒๕๓๔	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๙๓๖,๐๐๐

๑/ แหล่งถ้ำประกอบด้วยแหล่งบ้านปูและบ้านป่าคา อำเภอถ้ำ อําเภอลี้ จังหวัดลำพูน